

Un home de lletres

DAVID CASTILLO coordinador

ESPECIAL EDITORIAL

Tàpies se'n va anar i els seus familiars i col·laboradors de la Fundació ens van deixar la seva presència en forma d'una

simbòlica exposició de cinc peces. Parlant dels quadres amb Xavier Antich, president del patronat de la Fundació Tàpies i antic col·laborador d'aquest suplement, m'explicava que era impossible catalogar Tàpies perquè els grans artistes rebenten les etiquetes: "Quan tornava de l'estiu a Campins, tenies la sensació que havia fet una col·lectiva. El més esfereïdor és que hagi treballat fins fa dos mesos. Davant les teles es transformava, recuperava l'energia." Sovint ens preguntem si la vida té sentit més enllà de la creativitat. I la creativitat no permet que els artistes desapareguin. Sempre hi ha algú que els recordarà, els llegirà. Per aquest motiu és impossible considerar morts Horaci, Ausiàs March, Foix o Caravaggio. Per aquest motiu

podrem continuar llegint no només el Tàpies cal·lígraf i artista plàstic sinó l'autor d'una vasta obra assagística i memorialística de 1.500 pàgines, entre

Antoni Tàpies, sempre envoltat de lletres ROBERT RAMOS

els diferents volums. Per reivindicar aquest vessant, publiquem una extensa reflexió de Sam Abrams, un dels nostres crítics oficials i autor de *Tàpies escriu*, del 2008, volum realitzat amb motiu del 85

aniversari de l'artista. Abrams recorda que el jove Tàpies no sabia per quina disciplina s'havia de decidir, els llibres van ser un dels grans suports. També

insisteix que encara estem lluny del ple reconeixement del Tàpies escriptor. En qualsevol cas, hem volgut obrir el suplement amb pàgines dedicades al Tàpies escriptor. El mateix Abrams publica una ressenya del poeta Jordi Carrió, vinculat a Tàpies, i a qui va dedicar un poema en prosa, del qual us reproduïm un fragment: "Et criden cel i terra. A l'aire hi ha suspès el somni del núvol i cadira. El mitjó és al seu lloc. Ulls endins, tot es resol en llum: com una catedral de llum i silencis escollits, les clarors que el cor et dicta, un blanc pur visible a l'ànima. El teu silenci és el perfil de

l'horitzó. El teu silenci no és ceguesa. Hi veus amb les mans i deixes el crit en la respiració de la matèria, en la quietud. Les teves mans, plenes de dibuixos i de pols de terra als dits." *

MOTEL BARSTOW

RAFAEL VALLBONA

'British mojito'

Quan Graham Green va veure el vestíbul de l'hotel Sevilla de l'Havana, no va dubtar a convertir-lo en escenari si mai escriviria una novel·la sobre Cuba. Llavors l'autor de *L'americà tranquil* (Edicions 62) ja havia deixat la feina de periodista feia temps per treballar al Foreign Office. Allò de Sierra Leone durant la guerra havia estat bé, però el cosmopolitisme de la vida a la capital cubana als cinquanta, l'exuberància de les dones, la sofisticació del luxe, la corrupció del règim, la injustícia social i la bellesa d'un oàs al *malecón*, eren uns atractius literaris sobradament potents per embarcar-se en una trama. Però li calia un contrapunt per evitar que aquella hipotètica novel·la que començava a rondar-li no acabés convertida en un vulgar panegíric a la ciutat.

En aquell temps l'Havana era una ciutat de grans oportunitats. Negociants, financers i estafadors arribats de tot el món hi feien cap, negoci i festa. Després d'algunes nits de mostrar-se generosos al *hall* del Nacional, al Tropicana o a la barra del Floridita teixien una xarxa de contactes, informadors, funcionaris i matons que, un cop en marxa el negoci, el feien funcionar sol. En Jim Wormold també volia ser un d'aquests, però

només arribava a simple comerciant d'aspiradores; just el que Greene necessitava per a la seva novel·la. Probablement se'l va trobar per casualitat al Cafè París, prop del carrer Lamparilla on hi tenia la botiga. Fos com fos, en conèixer-lo va saber que ja tenia el contrapunt sòrdid i ridícul per contrarestar el fascinant atractiu de la ciutat. I la va escriure. *El nostre home a l'Havana* (Proa) va ser publicat el 1958. El dia 1 de gener del 1959 Fidel Castro i el Che van entrar a la capital i van tallar de soca-rel tota aquella idea mundana que havia inspirat Greene. Li va anar d'un pèl. Aquell mateix any, mentre la lògica revolucionària intentava mitigar la gran injustícia social, a Hollywood es rodava la pel·lícula, amb Alec Guinness i Maureen O'Hara, entre d'altres. Era el darrer espasme del cosmopolitisme cubà, la darrera petjada del colonialisme cultural nord-americà a l'illa que havia estat arrasat pels companys del Gramma.

P.D.: He trobat per casualitat *Nocturno* (Gitanes), un impagable disc del contrabaixista Charlie Haden amb Gonzalo Rubalcaba, Pat Metheny i Joe Lovano, on interpreten boleros i cançons cubanes. És la banda sonora de l'article. El cosmopolitisme *vintage* torna a l'Havana. *

SENYOR RUC

GUILLEM CIFRÉ

